

INHOUDSOPGAVE

Pagina 1

Resultaten Jeugd-
MATCH

Pagina 2

Korte berichten

Pagina 3/4

Interactieve bijeen-
komst Sociale Net-
werk Strategieën

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de projectgroep Ketenaanpak Jeugd-beleid-jeugdzorg Zuid-Holland Noord.

Redactie:

Bronja Nijk
Mieke Hogervorst
Voor meer informatie of vragen over de inhoud, kunt u mailen naar: ketenaanpakjeugd@hollandrijnland.net

Tekst en ontwerp:

Muralto Tekstontwerp
Irene de Muralto
info@muralto.nl

RUIM 500 MATCHES IN HET AFGELOPEN JAAR

STEEDS MEER INSTELLINGEN MAKEN GEBRUIK VAN JEUGDMATCH

Meer dan 2800 signalen en ruim 500 matches: dát is het resultaat van het afgelopen jaar. Van alle aangesloten instellingen maken steeds meer medewerkers gebruik van het systeem dat bijdraagt aan nog betere afstemming. JeugdMATCH heeft duidelijk gestalte gekregen.

In de praktijk zorgt het systeem ervoor dat informatie niet verloren gaat en instellingen elkaar snel kunnen vinden. Het is een uniek middel waarbij hulpverleners van diverse instellingen nauwer met elkaar gaan samenwerken om jeugdigen de zorg te kunnen bieden die zij verdienen. Maar zoals voor de meeste systemen geldt, is het succes veelal afhankelijk van degenen die ermee moeten werken en de gebruiksvriendelijkheid. Hoe is het JeugdMATCH vergaan sinds de implementatie in 2009?

Informatieoverdracht

"Het is opvallend hoeveel er inmiddels gebruik gemaakt wordt van JeugdMATCH", vertelt Paulien Blom, regiocoördinator JeugdMATCH ZHN. "Het zijn hierbij niet alleen de te verwachten instellingen die matches, zoals Bureau Jeugdzorg en de Raad voor de Kin-

derbescherming. Er ontstaan ook matches naar aanleiding van signalen van aangesloten instellingen als Bureau Halt en AMW. Dat maakt het qua dienstverlening heel interessant. Als Bureau Halt afdelingen heeft die door AMW worden opgepakt, kan de zaak met een gerust hart worden overdragen omdat informatie niet verloren gaat." Het signaleren en matches zijn de eerste stappen in het hulpverleningstraject. De volgende stap is om ervoor te zorgen dat je maximaal profijt uit de match haalt zodat de jeugdige of het gezin in kwestie echt de juiste zorg krijgt. JeugdMATCH is een hulpmiddel; het systeem kan natuurlijk niet het werk overnemen van de professionals. Medewerkers moeten dan ook vanuit hun expertise en ervaring bepalen welke informatie uitgewisseld wordt en samen afspraken maken over taken, regie en terugkop-

pling. Hierbij kan bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden van de afspraken uit I Gezin I Plan. "Het mooie is dat medewerkers van verschillende instanties met JeugdMATCH elkaar in beeld krijgen", vervolgt Paulien. "Het verbreedt je netwerk: medewerkers leren elkaar kennen en krijgen inzicht wie waarvoor verantwoordelijk is. Niet alleen zul je daardoor intensiever met elkaar samenwerken. Ook de zorg wordt beter afgestemd."

Privacy

Ondanks de eerste positieve resultaten van JeugdMATCH, komen er vanuit de hulpverlening toch nog vragen over hoe ouders tegen het systeem aankijken. Sinds de implementatie in juni vorig jaar is er echter slechts één klacht gekomen.

[lees verder op pagina 2 >](#)

< vervolg van pagina 1

Paulien: "Sterker: tot nu toe hebben we zelfs van één moeder de vraag gekregen of we ook niet haar veertienjarige zoon in JeugdMATCH konden plaatsen toen ze hoorde dat haar jongste in JeugdMATCH gezet zou worden. Daar maakte zij zich namelijk meer zorgen over..

Je moet ouders uitleggen dat betere hulpverlening het doel van JeugdMATCH is waarbij het systeem ertoe bijdraagt dat hulpverleners elkaar beter kunnen vinden. De gegevens in JeugdMATCH zijn niet vrij toegankelijk. Pas als een andere aangesloten hulpverlener zich net zoveel zorgen maakt en het kind ook in JeugdMATCH zet, wordt dat voor de betrok-

ken hulpverleners zichtbaar. Er wordt dus zeer zorgvuldig omgegaan met de privacy, waarbij het belang van de jeugdige voorop staat. Er zijn zoveel jongeren die al lang in het zorgcircuit zitten en waar weinig zichtbaar resultaat is geboekt, simpelweg omdat er te weinig afstemming was en informatie voorhanden om een goed aanbod te kunnen doen. Ik hoop dat we die kinderen met JeugdMATCH eerder vinden en hen de hulp kunnen bieden die zij verdienen."

Aansluiting

JeugdMATCH heeft zijn beslag gekregen en is nog altijd groeiende. Niet alleen de inmiddels aangesloten instellingen werken steeds vaker met het systeem. Ook nieuwe instellingen

hebben aangegeven te willen aansluiten op JeugdMATCH. Momenteel zijn er gesprekken gaande met: MEE, Gespecialiseerde verzorging van Activiteit en Valent, leerplicht en jongerenloketten Holland Rijnland en Rijnstreek, en de GGZ Kinderen en Jeugd. In april is aansluiting van JeugdMATCH – weliswaar later dan gepland – op de landelijke verwijsindex gerealiseerd. Dat betekent dat nu ook samenwerking plaatsvindt met de Raad voor de Kinderbescherming. Omdat de landelijke verwijsindex over gemeentegrenzen heen werkt, verdwijnen jeugdigen niet uit beeld wanneer bijvoorbeeld een verhuizing van of naar een andere gemeente plaatsvindt.

CJG-VORMING BEGIN 2010 EEN DOORKIJK BIJ 10 GEMEENTEN

Onlangs is het eindrapport verschenen naar aanleiding van het onderzoek naar de implementatie van de Centra voor Jeugd en Gezin in tien gemeenten, waaronder Alphen a/d Rijn. Het betrof hierbij gemeenten die al meerdere jaren bezig zijn met de vorming van een CJG. In het onderzoek is onder meer gekeken naar: signalering en toeleiding naar hulp, informatievoorziening, de mening van cliënten, schakel naar geïndiceerde jeugdzorg, schakel met het onderwijs, effectiviteit, zorgcoördinatie en | Gezin | Plan. Het hele rapport is te downloaden op de site www.samenwerkenvoordejeugd.nl

Jeugd en Gezin

GOEDE AANSLUITING ONDERWIJS OP ZORG

In april bogen zo'n 40 mensen uit het onderwijs, de zorg en de regiogemeenten zich gezamenlijk over alle ontwikkelingen rond passend onderwijs. Tijdens de bijeenkomst werd dieper ingegaan op de zorg in en om de School, ZAT's en de relatie van het onderwijs met het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Het is echter geen eenvoudige opdracht om alle ontwikkelingen zó te combineren dat de jeugdigen in onze regio een goede schoolcarrière hebben en bij eventuele problemen bij het opgroeien ook de juiste zorg krijgen die zij verdienen.

Gemeenten, samenwerkingsverbanden in het onderwijs en zorginstellingen zijn het er over eens dat goede onderlinge samenwerking hierin een absolute voorwaarde is. Om deze samenwerking op de rails te krijgen, wordt een gezamenlijke agenda onderwijs-zorg opgesteld waarin alle te nemen stappen een plek krijgen. We houden u op de hoogte over de voortgang.

SOCIALE NETWERK STRATEGIEËN

WORDEN DE DESKUNDIGEN BUITENSPEL GEZET?

Een sociaal netwerk is onontbeerlijk in de ontwikkeling van jeugdigen. Toch gebeurt het nog maar al te vaak dat jongeren, die op hun achttiende de jeugdzorg verlaten, er vanaf dat moment alleen voor staan. Wie vangt hen op als de hulpverlening haar taak heeft volbracht? Zijn er familie of vrienden waar de jeugdige op terug kan vallen? Ook hulpverleners moeten zichzelf die vraag stellen, willen ze jeugdigen verder op weg helpen en hen goed voorbereiden op de maatschappij. De interactieve bijeenkomst Deskundigen buitenspel?!, gaf een boeiend inzicht in de methodiek Sociale Netwerk Strategieën.

Veiligheid, continuïteit en verbondenheid: daar draait het om in het leven van een jeugdige. Kinderen moeten sociaal kapitaal meekrijgen zodat zij straks, als zij op eigen benen staan, goed mee kunnen komen in een complexe maatschappij. Het opbouwen van een sociaal netwerk is cruciaal in de ontwikkeling van een jeugdige. De vraag is dan ook welke taak hierin voor familie en vrienden is weggelegd en welke puzzelstukjes voor de professionals overblijven. Want wie neemt het over als de hulpverlening de deuren sluit zodra een kind 18 wordt? Tijdens de interactieve bijeenkomst 'Sociale Netwerk Strategieën, Deskundigen Buitenspel?!' gepresenteerd door Riet Portenge op 1 juni in Oud Poelgeest in Oegstgeest, kwamen al deze vragen aan bod. Ook werd dieper ingegaan op de mogelijkheden om ouders en het sociaal netwerk te laten participeren in de zorg aan de jeugdige.

Regie in eigen hand

De vraag wat ouders, familie en het sociaal netwerk zélf willen is kenmerkend voor de methodiek Sociale Netwerk Strategieën. In het kort komt het erop neer dat het betrokken gezin de regie over zijn eigen leven houdt, zelf beslissingen neemt, plannen maakt en deze ook zelf uit-

voert. En dat het gezin informatie of ondersteuning van anderen en/of professionals kan krijgen wanneer dat wenselijk of nodig is. Bij Sociale Netwerk Strategieën wordt uitgegaan van een zestal begrippen: Empowerment, Activeren, Respect, Motivatie, Veiligheid en Vertrouwen. Bij empowerment gaat het erom dat gezinnen maximale zeggenschap hebben over beslissingen die hun eigen leven aangaan. Activeren betekent dat het gezin bepaalt wie de deskundigen zijn binnen hun (gezins)leven. Dat hoeven dus niet per definitie professionals te zijn. Bij Sociale Netwerk Strategieën gaat het er ook om dat je respect hebt voor anderen en dus accepteert dat je een ander misschien nooit helemaal zult begrijpen. Motivatie wordt gezien als een werkwoord. Als professionals een gezin onvoldoende gemotiveerd vinden, dan is dat niet zozeer een fout die de gezinsleden verweten kan worden. Nee, het is eerder een uitdaging voor de betrokken hulpverleners om het gebrek aan motivatie om te vormen tot een prettige samenwerking. Gezinnen worden gemotiveerd als zij zelf beslissingen kunnen nemen en serieus worden genomen door de hulpverlening. Daar is volgens Portenge overigens nog best wat

eer te behalen voor de professionals. Vaak wordt er immers van uitgegaan dat ouders betrokken moeten worden bij de opvoeding, maar zou het eigenlijk niet zo moeten zijn dat ouders de hulpverleners betrekken bij hun gezinsleven? Last but not least is het ontzettend belangrijk om met elkaar verantwoordelijkheid op te bouwen.

De basis

De methodiek krijgt gestalte op basis van drie elementen. Allereerst vindt er een netwerkverkenning en – analyse plaats. Vervolgens wordt het familienetwerkbeeraad belegd waarin familie, vrienden en andere belangrijke personen samen met ouders en kinderen een plan maken voor de toekomst. De hulpverlening accepteert het plan van de familie en het sociale netwerk, tenzij de veiligheid en de rechten van het kind niet gewaarborgd zijn. Vervolgens wordt het gezinsteam samengesteld, bestaande uit de ouder, de jeugdige, één tot drie mensen uit de familie of het sociale netwerk en professionals die een rol spelen in de gezinsondersteuning. Het gezinsteam werkt samen met elkaar het plan uit, bewaakt de voortgang en komt zo vaak als nodig bij elkaar.

[lees verder op pagina 4 >](#)

< [vervolg van pagina 3](#)

Voor- en nadelen

De reacties uit de zaal waren overwegend positief en de meeste aanwezigen zijn van mening dat je via deze methodiek draagvlak binnen het gezin kunt creëren. Door het netwerk mee te laten denken en te laten participeren, motiveer je alle betrokkenen. Ander voordeel is dat je zeker weet dat de keuzes die gemaakt worden, ook écht aansluiten op de hulpvraag van de ouders. Je komt sneller tot de kern. Ook denken de professionals dat veranderingen die door het gezin zelf aangedragen worden, langer zullen beklijven. Toch zijn er ook dilemma's te noemen. Zo moeten sommige instanties zich aan de juridische kaders houden, waardoor het lastig wordt het netwerk bij de hulpverlening te betrekken. Zonder uitdrukkelijke goedkeuring van de ouder of jeugdige mag het netwerk niet aansluiten, al heeft een familielid nog zulke goede intenties en kan deze een positieve bijdrage leveren aan de oplossing voor de hulpvraag. Ander punt is dat de norm van de familie misschien niet strookt met de norm van de professionals. Want kun je vanuit je professionele houding het netwerk wel laten participeren als bijvoorbeeld iedereen binnen de directe omgeving

van de jeugdige het normaal vindt dat kinderen tot heel laat opblijven, dat er elke dag wel gedronken mag worden en dat ook kinderen al op jonge leeftijd mee mogen drinken? Als dat de norm is binnen een hele familie, waar iedereen voor de rest normaal functioneert – kinderen doen hun schoolwerk goed, het huiswerk wordt gedaan, ze gaan op tijd en keurig gewassen de deur uit en lijken hier geen schade aan te ondervinden –, hoe ga je daar dan als professional mee om? Volgens Portenge is er altijd een grijs gebied van hetgeen goed is voor een kind vanuit de blik van de professional en hetgeen goed functioneert binnen het netwerk. Toch is het belangrijk dat je de verantwoordelijkheid teruggeeft aan de familie of het sociale netwerk. En natuurlijk moet je ook kaders stellen vanuit je eigen professionele kennis en ervaring. Professionals zitten vaak vast in een bepaald patroon. Door goed te kijken of het beeld klopt met de werkelijkheid binnen de gezinssituatie kun je ook de zorg veel beter afstemmen. Het gaat erom dat je denkt in oplossingen en niet in problemen!

Geen buitenspel

Al met al kunnen we concluderen dat het een vruchtbare bijeenkomst was, die velen aan het denken heeft gezet.

De kracht van Sociale Netwerk Strategieën zit hem erin dat je samen bepaalt wie wat kan én wil doen, waarbij de professional ondersteuning biedt wanneer nodig en/of wenselijk. De hulpvraag van het gezin in kwestie staat centraal en er wordt dus niet alleen maar uitgegaan van hetgeen de hulpverlening op pikt. Worden deskundigen hiermee buitenspel gezet? Nee, dat zeker niet. Maar wél moet er meer aandacht komen voor samenwerking met het gezin dat hulp behoeft en diens sociale netwerk.

De hele presentatie is op te vragen bij: ketenaapak-jeugd@hollandrijnland.net

Dan nog even dit...

In eerdere nieuwsbrieven heeft u gelezen over de Eigen Kracht Conferenties (EK-c). Deze zijn nauw verwant aan het idee van Sociale Netwerk Strategieën. Bij een EK-c is de regie in handen van de EK-c coördinator, bij de methodiek van Sociale Netwerk Strategieën ligt de regie daarentegen bij de hulpverlener in samenwerking met het gezin. Nogmaals willen wij de mogelijkheid van een EK-c onder de aandacht brengen. U kunt hier voor contact opnemen met GGD HM, Cora Koopman, via tel: 071-524 34 14 of per email: ckoopman@ggdhm.nl

Het nieuwe convenant Ketenaapak eugdbeleid, jeugdzorg en gezinsondersteuning voor de periode 2009-2012 bevat afspraken over de totstandkoming van Centra voor Jeugd en Gezin in elke gemeente, de regionale verwijsindex Jeugd-MATCH en de coördinatie van zorg en het werken met I gezin I plan.

Het convenant is ondertekend door de gemeenten Alphen aan den Rijn, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Rijnwoude, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude alsmede de volgende instellingen: GGDHM, ActiVite, Valent, Kwadraad, MEE ZHN, GGZ Rivierduinen/kinderen en jeugd, GGZ Rijnstreek, GGZ Duin- en Bollenstreek, GGZ Leiden e.o., Centrum voor Autisme en Kristal, Samenwerkingsorgaan HollandRijnland, William Schriker Jeugdbescherming, Raad voor de Kinderbescherming, HALT Hollands Midden-Haaglanden, Bureau Jeugdzorg Zuid-Holland, Cardea Jeugdzorg en Horizon Jeugdzorg.